

L.P.Berija: "Žít by ještě 20 let!" Osobní deníky Beriji, poslední zápisy (1952).

Unikátní svědectví, publikované v češtině poprvé. Tyto osobní poznámky Beriji neměly nikdy spatřit světlo světa, psal si je pro sebe, nikoliv pro cizí oči. Pokud by nebyl zavražděn, nejspíš by nikdy nebyly zveřejněny. O čem přemýšlel ve skrytu své duše muž č.2 stalinského SSSR? Žlutě – komentáře redaktora ruského originálu (<http://www.litmir.me/br/?b=147730&p=13>) Sergeje Kremljova.

Soudruh Stalin v poslední době často nastoloval otázku o tom, kdy je třeba provést další sjezd Strany. Naposled jsme se sešli ještě před válkou, potom válka narušila pravidelnost, ale od konce války už uplynulo hodně doby. Ale sám soudruh Stalin měl za to, že není třeba spěchat, protože předtím se jednotlivé sjezdy svolávaly podle konkrétní potřeby, když nazrávaly velké otázky a bylo je třeba posoudit a postavit před lid a stranu nové úkoly.

Hned po válce byly úkoly jasné pro všechny, bylo třeba co možná nejrychleji obnovit národní hospodářství na předválečnou úroveň a co možná nejrychleji ji překonat a posouvat se dále. Vnitřní úkoly byly jasné i bez sjezdu, a pořádat sjezd jednoduše proto, že už dlouho nebyl, nemělo smysl. Pětiletý plán jsme přijali i bez sjezdu, to bylo také správné, protože hned po válce by byl sjezd politicky předčasný. Pokud bude sjezd, bude třeba udělat závěry a závěry je možné dělat tehdy, když je něco uděláno, a po válce bylo třeba pracovat ve všech směrech a práce bylo spousty.

Z druhé strany, určit tak zpátky vnější úkoly bylo nelze, protože zde bylo všechno nejasné. Otázka Německa na nás nezávisela, v Rakousku stejně, v zemích lidové demokracie se také ne vše hned vyjasnilo a bylo třeba pochopit, co tam zmůžeme prakticky.

Z jakékoliv stránky se podíváme, pořádat sjezd bylo předčasné, protože jestli by ho udělali, řekněme v roce 1948, co říkat o vnější politice? Anglo-americký blok měl Jadernou Zbraň, my jsme ji neměli a nebylo jasné, kdy mít budeme. Tady se mohlo stát všelicos, byla to nová záležitost, hodně risků.

I poté bylo ve vnějších záležitostech mnoho nejasného. Čas běžel, bylo vidět, že na sjezd už všichni čekají, proto se rozhodli uspořádat ho na podzim roku 1952. Ale přemýšleli o něm dávno, takže se připravovali také dávno, hodně přemýšleli.

Soudruh Stalin řekl, přejmenovali jsme Sovnarkom na Radu ministrů, protože Rada lidových komisařů, to je pojem mimořádného stavu, kdy se zřízení teprve buduje. Lidoví komisaři, to je historie. Ministři se k Velké Velmoci hodí více. Ale strana bolševiků, to už se také blíží k pojmu historie. Byl takový historický fakt, že stoupenci leninské linie získali na 2. sjezdu většinu (bolšinstvo). Slovo vzniklo zvučné a lidé to podpořili, mělo to podporu.

Ale to je minulost. Před revolucí byla napřed jedna RSDRP, pak se objevili bolševici a menševici, až do revoluce. Tehdy jsme se nemohli zříct slova bolševik, politicky by to bylo hloupé. A my jsme to slovo správně zachovali v novém názvu Strany. S Iljičem jsme to speciálně posuzovali, a on tehdy řekl, že toto jedno slovo nám vybojuje většinu, chlapovi se líbí, aby slovo znělo, a bez podpory chlapů [mužiků] se neobejdeme. Tak nechť to bude tak.

Potom přišla opozice a také se nešlo zbavovat slova bolševik. Pak válka. A nyní je možné to slovo, písmeno, které Strana udělalo dobrou službu, z názvu odstranit, a aby to znělo také dobře, ukážeme že naše Strana, to je Komunistická strana Sovětského svazu. Také zní dobře.

Všichni se soudruhem Stalinem jednohlasně souhlasili, protože on vždy, než vyslovil nějaké mínění, ho 10x promyslel.

Název „KSSS“ bude také znít dobře a přesvědčivě.

Soudruh Stalin nás učí, že je třeba znát desetkrát více než to, co budeš mluvit. Co bych měl říct ve svém vystoupení?

Bude třeba říct to, co neřeknou ostatní. Hlavní úkoly pokryje Malenkov, to bude zpráva práce ÚV, tady je všechno jasné, tady bude pracovat sám soudruh Stalin a aparát. Teze se nakupí potom, po rozhovorech se soudruhem Stalinem a ostatními.

Čím se nový sjezd odlišuje od minulých? Kdysi u nás na sjezdech bylo mnoho diskusí, protože byly různé platformy a každý táhl deku na sebe. Užítu bylo málo, samý chaos. Čím silnější byl socialismus, tím bylo na sjezdech méně křiku a více díla. To samé na plénech ÚV. Nyní je to klidnější, všechna posuzování probíhají v dělné rovině, demagogie absentuje. Takže bude třeba postavit vystoupení bez polemiky, se silnými tezemi, aby byl program jak pro nás, tak pro celý Svaz SSR.

Je třeba nastolovat velké otázky do budoucnosti.

Minulost také nelze vypustit, kolik let uplynulo od posledního sjezdu, kolik věcí se změnilo. To bude třeba také zmínit. Válka byla pro nás prověrka, vydrželi jsme. A pak druhá prověrka, za kolik let po válce vše obnovíme. Za pět let jsme překonali předválečnou úroveň, dvojnásobně. A pokud by nebyla válka? Po válce byla spálená země. Bez války by byl kvetoucí sad.

Tuto myšlenku je také třeba zahrnout.

Na sjezd přijedou delegace z celého světa. Otevřeně přijede Moris Tores (hlava francouzské kom. strany, pozn.), bude vystupovat. A ten fakt, že před sedmi lety byl v Itálii Mussolini, a dnes je tam velká figura Togliati, to je také síla.

Budou Číňané. Bude mnoho lidí, a přijedou otevřeně dokonce jako státní delegace. To dříve nebylo, to je znamení nové doby. Zde jsme dobu pro nový sjezd zvolili správně.

Hned po válce jsme teprve nabírali autoritu ve světě a teprve začínal tábor socialismu. Tehdy by sjezd nebyl mezinárodní událostí.

Dnes je jiná situace.

Dnes jsme skutečná světová síla, vědí to, chápou to, a počítají s tím. Nenávidí, ale uznávají nás. I přátel se objevilo mnoho.

Nyní je co ukázat jak nepřítelům, tak přátelům. Dříve byly naše sjezdy naší vnitřní záležitostí, nyní ať děláme co děláme, jsme předvoj, jak říká soudruh Stalin, a za námi stojí ohromné síly, je třeba je jen správně organizovat a správně využít ve společných zájmech.

Trocký křičel o světové revoluci a chtěl Rusko obětovat pro světovou revoluci. Byl to hlupák a nepřítel. Pokud bychom nepracovali pro SSSR, ale pro světovou revoluci, nebyl by dnes ani SSSR, ani revoluce. A takto jsme dosáhli hodně a ještě více toho dosáhneme, pokud nebudeme hlupáky.

Trocký křičel, že je třeba světový požár, ale k čemu požár? Požár znamená že všechno shoří, k čemu to potřebujeme? My potřebujeme, abychom byli majákem, svítili a ukazovali správný směr ostatním. A pokud oni tím správným směrem půjdou, nám bude také dobře. Budou plout podle světla našeho majáku, k nám, to je to důležité.

Takže sjezd by nám v tom měl pomoci, je třeba, aby přátelé uviděli, že je dobré přátelit se a být se Sovětským svazem. Je to třeba jak jim, tak nám. My jsme se stali silou sami, a oni s námi nyní musí pracovat, a také se stanou silou.

Zvláště velké rezervy jsou v koloniích a závislých zemích. To je více než půl světa, a to vše jsou naše potenciální rezervy, jen je třeba pracovat. Na sjezdu se to přímo říct nedá, bude třeba jen naznačit. Je třeba uvést myšlenku o rozvoji socialistických národů a srovnat je s národy chudými a utlačovanými. Pak bude hned vše jasné.

O ruském národu bude třeba také dobře mluvit, od duše. Jak mluví o ruském národě soudruh Stalin. Já jsem pracoval s mnohými a s mnohými pracuji, a ruský člověk, jestli je pevný, není lepšího nad něj, ani spolehlivějšího. Stává se i, že pokud je ruský člověk prevít, pak většího prevíta není, ale jestli má duši, pak je to dobrá duše. O tom bude třeba říct.

V materiálech sjezdu je důležité obsáhnout otázku o RVHP. Ale je třeba opatrně akcentovat to, že zde musí být vzájemně výhodné vztahy. To je složitě udělat, bude třeba jít do sporů, protože u nás mají za to, že nejdůležitější je politický efekt a proto bysme měli pomáhat, dokonce jestli je to pro nás ekonomicky ztrátové.

Bude nám zatěžko zde realizovat pevnou linii, protože Amerika silně pomáhá Evropě. Pomoc je to

pochopitelně v uvozovkách, ale nějak funguje. A my nemůžeme podporovat příživnické nálady. Sednou nám za krk a už se jich nezbavíme.

Výpočty a analýzy ukazují, že vyrábíme mnoho produkce, kterou je pro ně výhodnější získat u nás, protože u nás je levnější. A náš trh je pro ně výhodnější, protože je obrovský a garance jsou silné, a krize nejsou. Na to je třeba tlačit, jestli to totiž postavíme jen na bratrských vztazích, je možné na tom pohořet.

RVHP byl vytvořen na začátku roku 1949 v sestavě Bulharska, Maďarska, Polska, Rumunska, SSSR a Československa.

Mikojan bude dělat velké vystoupení ohledně potravinového průmyslu, říká, že si budeme olizovat prsty, protože za 5 let jsme odvětví posílili kolosálně. Budou kotlety, budou bonboniéry, a hlavně se dostaneme na slušnou úroveň spotřeby, pokud nezradí zemědělství. Zde budou třeba mohutné investice. Vesnici pomůžeme mohutně, takže Anastáz (Mikojan) bude mít z čeho dělat delikatesy pro lid.

Bude třeba ve vystoupení zvláště zdůraznit teorii rozvoje socialistických národů. Soudruh Stalin o národnostní otázce mnoho psal, Lenin taky hodně psal, ale to se týkalo úkolů, které už jsme z velké části vyřešili a už jsou v minulosti. Je třeba udělat nějaké závěry. Když Lenin a Stalin zpracovávali národnostní otázku, stál úkol určit směr toho řešení, tehdy se socialistické národy teprve začínaly formovat jako národy nového typu. A dnes reálně máme nové národy na Východě, nyní je už možné zformulovat příznaky socialistického národa a podmínky jeho rozvoje podle té zkušenosti, kterou jsme shromáždili.

Máme bohatou zkušenost. Pokud počítáme od konce občanské války, pak už více než 30 let se naše národnostní *okrajiny* rozvíjejí jako socialistické národy. Je zvlášť důležité, že ty nejsložitější sovětské republiky nezažily okupaci a proces vzniku socialistických národů se tam nepřerušil. Válka mobilizovala, a evakuace inteligence do středoasijských republik pomohla jejich vzniku a pozvednutí kultury a vědy. Ve vystoupení je možné se toho dotknout, ale je třeba popřemýšlet. Možná to bude navíc. Možná, že to bude třeba říct nepřímou, zdůraznit roli ruského národa.

Zahraničním hostům to taky bude užitečné slyšet.

Domluvil jsem se se soudruhem Stalinem, že promyslím otázku o naší národnostní politice. Je třeba přesvědčivě na číslech ukázat, že je možné žít v mnohonárodnostním státě přátelsky a podporovat se navzájem. To je důležité jako příklad pro naše zahraniční kolegy.

Jak to bude třeba říct:

Za první, správná národnostní politika je možná jen v socialistickém státě.

Za druhé, je třeba zaostalé okrajiny pozvedávat k úrovni Centra a nelitovat na to prostředků.

Za třetí, je třeba nějak poznamenat, že když jsou všechny naše národnosti na podobné úrovni, pak je to dobré i pro Centrum, a velká úloha národních republik spočívá v tom, aby se rychleji pozvednuli do centra. To je ve společných zájmech. Bude třeba správně připravit všechny údaje.

To se týká i národně-demokratických zemí. Pokud budou dobře pracovat na sebe, bude lehčeji i nám. Ale pokud budou pracovat na nás, pak bude lépe i nám a v konečném důsledku i jim. Nejsme imperialisté a více si nevezmeme, a sami čestně zaplatíme. Ale vy také pracujte podle svědomí, vzájemně pomáhejte i nám.

Ale to je třeba opatrně, my se soudruhem Stalinem jsme tu otázku probírali, a on zvlášť varoval, že tady je třeba opatrně.

Podumejte a dejte svoje návrhy, potom to probereme. Je třeba čerpat z prací soudruha Lenina a Stalina.

Paralelně dát poslední materiály ohledně situace v imperialistickém bloku a podložit čísly.

Комментарий Сергея Кремлёва:

Последняя фраза в вышеприведённой записи, как и вся запись в целом, имеет вид развёрнутого указания Л.П. Берии своим помощникам по подготовке доклада. Это единственная запись такого рода, однако она позволяет предполагать, что Берия при подготовке доклада использовал помощь доверенного аппарата лишь для оттачивания и шлифовки некоторых мыслей. Он давал тезисный план, для него готовили материалы, затем он с ними работал, и так — несколько раз.

В результате окончательный текст доклада Берии на съезде был хорошо структурирован — явно самим Берией. Конкретный иллюстративный материал доклада был продуман и отобран, как я понимаю, тоже самим Берией из того, что он получил от помощников.

Судя по записи, Берия обсуждал черновые варианты доклада с помощниками, причём именно обсуждал, а не использовал их тексты. Ведь одно дело — поставить подпись под *чужим*, написанным не тобой текстом, и совсем другое — написать *свой* текст после обсуждения вопросов со своими сотрудниками.

Je třeba postavit vystoupení tak, aby vznikl velkolepý obraz toho, čeho už bylo dosaženo. My sami pořádně nechápeme, jak mnoho se nám podařilo za sedm let po válce.

Za sedm let jsme zemi pozvedli z ruin. V roce 1946 byl hlad, a nyní bude Mikojan reportovat o plánech velkovýroby delikates, budeme je dělat, volně prodávat, a kupovat je budou ne buržuji, ale běžní lidé.

Před sedmi lety jsmě měli rozvaliny a hlad, a dnes vážně mluvíme o budování komunismu. Principiálně nebudu ve vystoupení mluvit o nedostatcích, chci mluvit o dobrém a velkém. Bude třeba se postarat být výrazný, aby to lidem došlo, a nejen tak suše. Tento sjezd bude velkolepé dílo, lidé přijedou z celého světa, o nedostatcích pohovoříme sami mezi sebou, zde je třeba poskytnout celkový obraz a abychom i my sami pochopili, co děláme a jak pracujeme, a ostatní aby se také zamysleli, že socialismus a národ bez vykořisťovatelů může dosahovat velkých úspěchů.

Комментарий Сергея Кремлёва:

Как читатель в своём месте убедится сам, этот свой замысел Берия действительно воплотил в текст доклада. В докладе Берии нет, по сути, ни одной критической ноты, но это — не лакировка, не казённое лицемерие, а энергичное, знающее себе цену подведение итогов сделанному. Одновременно это — анализ с позиций развития и ещё более творческого будущего. Доклад Берии — это и эмоциональный — без патетики, но с естественно бодрой, оптимистичной интонацией — призыв к работе на благо счастливой жизни народов.

Otázku o socialistickém národě bude správné nastolit, vidím to podle toho, jak ke mně přicházeli lidé z republik a děkovali a prosili v tom díle pokračovat. Soudruh Stalin řekl, že byla doba, kdy moje brožura o historii bolševismu na Kavkaze sehrála pozitivní roli, ale nyní je třeba na základě tezí vystoupení napsat knihu o socialistickém národě, a odtud my potom vezmem něco do nového Programu [strany].

Je to velký úkol, ale je třeba to udělat. Bude třeba pečlivě sesbírat materiál a fakta, ale ještě více dát pevnou osnovu myšlenek. Zde bude možné uvést Gruzii za příklad, popsát jak jsme tam pracovali, kde pochybili a jak našli perspektivní způsoby práce.

Už tehdy jsme nepracovali obecnými frázemi, ale svolávali zvláště republikánské Plénum ohledně mandarinek, pečlivě se připravovali, prosili agronomy, šlechtitele ať se připraví, připravovali jsme konkrétní plány odrůd, zemědělské techniky, dokazovali ekonomickými výpočty, že to bude výhodné. Lidé se mohli konkrétně přesvědčit, že se mohou účastnit s výhodou pro sebe, a vznikala výhoda pro celý Sovětský svaz.

Takto se i formuje nový socialistický národ, na novém socialistickém budování, a aby určitě mysleli nejen na své republiky, ale i na celý Svaz. Zde vzniká přátelství, vznikají vztahy.

Bez dobře rozvinuté ekonomiky se nový socialistický národ nepodaří. Druhá nejdůležitější věc je výchova nových pokolení a vzdělání. Zde je taky možné dát za příklad Gruzii. Za necelých 10 let jsme transformovali vše.

Začínali jsme tím, že jsme posílali mladé lidi do Moskvy a Leningradu, a než jsem sám odjel do Moskvy, Vekua (vynikající sovětský matematik) už sám přednášel na naší univerzitě. V Tbilisi jsme otevřeli spoustu vysokých škol, dokonce institut tělesné výchovy.

Mluvíme o jednotě, ale jednota, to není prostě stát vedle sebe, je třeba i podobně myslet. Dobře to vyšlo s Bulganinem, nedomlouvali jsme se a řekli o vojenských přípravách Ameriky podobné věci, prakticky jsme doplnili jeden druhého. To je jednota, kdy se díváme na něco a vidíme to podobně. Slova jsou různá, ale smysl jediný.

Комментарий Сергея Кремлёва:

То, что говорил Л.П. Берия в своей речи на XIX съезде о разного рода «морганах, Рокфеллерах,

меллонах, дюпонах и других», читатель сможет прочесть далее сам, а для сравнения и иллюстрации приведу цитату из доклада на съезде военного министра Н.А. Булганина:

«Под прикрытием фальшивых речей о своем миролюбии американское правительство в широких масштабах организует и строительство военных баз за пределами своей страны, главным образом на территории Западной Германии, Франции, Англии, Французского Марокко, Турции и Японии. Свои военно-морские базы Америка создает по преимуществу также на чужих территориях, прежде всего на тех морях, которые входят в границы Североатлантического блока. Нетрудно догадаться, что строительство всех этих военных баз Соединенные Штаты Америки осуществляют с таким расчетом, чтобы окружить ими Советский Союз и тем самым создать благоприятные для себя условия на случай войны...»

Берия и Булганин действительно говорили об одном и том же, но — в разных выражениях и так, что одна речь дополняла другую. Однако у Берии охват проблемы был шире.

Po sjezdu bude velmi mnoho práce ve všech směrech. Soudruh Stalin správně zdůrazňuje kritiku a samokritiku, ale správně i říkají, že černý koberec nevymydíš do bíla. Naše byrokraty neprobiješ žádnými řečmi. Jaké pouštění žilou jim zorganizovali v roce 37,38, a oni jak byli hrabiví a sebestřední, tak takoví i zůstali. Manželky si pobrali podobné zlatokopky jako oni sami, ale všechny nepřitlačíš. Předtím také bylo ve vedení mnoho politických opozičníků s dobrou zkušeností organizace ilegálních sítí. Bylo je nebezpečné je prostě odstranit, hned by začali spiknutí, odhodili by veškeré zábrany. Do táborů je také nešlo poslat, tam tehdy byla masová vrstva politických nepřátel, kulaků, podkulačnicků a různých *bývalých*. Dej jim do každého tábora dvě tři stovky zkušených politických organizátorů a čert ví, co by se mohlo stát. A válka už byla za dveřmi. Takže tehdy jsme se rozhodli správně, pátou kolonu bylo třeba odstranit i s kořeny, aby nezůstala ani stopa. Ale stejně se během války ukázalo, že jsme neodhalili všechny. Jistě, tehdy Ježov poslal do táborů mnoho nevinných lidí, ale to jsem napravil, tady mám svědomí klidné. [po odstranění Ježova a nástupu Berii do čela NKVD nechal Beria přezkoumat všechny rozsudky z doby Ježova a několik set tisíc rozsudků zrušil, čímž zachránil život stovkám tisíc lidí, pozn. překl.]

A dnes už zjevných politických opozičníků nejsou masy, byrokrat dneška není ideový, ale zlatokop, myslí jen na sebe.

O ruském národě jsem mluvil výborně, to poznamenali mnozí a často mi opakovali, že to bylo velmi správně.

Ruský národ je skutečně udivitelný národ, jen potřebuje správné vedení. Ale ruský národ je třeba vychovávat více, než jiné národy.

U nás na Kavkaze to nejsou ani národy, ani národnosti, ale nos drží vysoko jako veliký národ. Tady je třeba vychovávat na druhou stranu: na svojí národnost buď hrdý, ale co jsi bez ruských a bez ostatních sovětských národů? Budeš slabý a temný.

A ruský národ je třeba vychovávat naopak, aby na sebe byl hrdý, aby mohl říct, že my ruští držíme celý svět na zádech, tak dejte i nám co nám náleží. Pokud ruský národ získá co mu náleží, to je přesně to, co potřebuje pro rozkvět.

Ale ruský národ a ruský funkcionář, to jsou různé věci.

Jestli prostý ruský člověk přijede na nové místo, rychle se zabydlí, naučí se jazyk pokud je třeba.

A ruský funkcionář, dokonce stranický, má za to, že všichni mají umět rusky, zvláště z aparátu. A pokud je člověk schopný, je možné ho povýšit, ale rusky umí špatně nebo vůbec, co dělat?

Je třeba [ho] jmenovat, ale jak zjistíš, jaké má schopnosti, jaký je budoucí vedoucí a jak bude pracovat s lidmi, když s ním mluvíš jen přes tlumočníka, a ne z očí do očí, z duše do duše?

Dnes je národnostní politika ještě důležitější než dříve. Dříve, kdy byly všechny národy chudší, byly semknutější, protože těžkosti sblížují. Nyní je dobře, v sovětských republikách žijí lépe, objevují se myšlenky, teď už můžeme sami, i bez ruských.

To je třeba blokovat, ale ne represemi, ale správnou národnostní politikou, zvláště ohledně vychovávání silných kádřů.

U ruského národa je také mnoho špatného, to je třeba také říct, jak Lenin říkal, ne kvůli ponížení, ale kvůli nápravě. Lenin říkal, že ruský člověk je ve srovnání s Němci špatný pracovník, správně říkal. Ale potom řekl, že to není problém, že ruský národ má vše, aby se stal skvělým pracovníkem. To se také podařilo. Sovětská moc vychovala nového ruského člověka, a on vedl všechny za sebou.

Když byla válka, Němci se divili, jak umně pracovali ruští pracovníci v okupaci, existují trofejní dokumenty, a rozvědka také něco dodala. Z jedné strany bylo špatné, že na nepřítele někdo tak kvalitně pracoval, ale z druhé strany, takové vzdělání jim dala Sovětská moc. Němci nevěřili že to jsou obyčejní lidé, mysleli si, že zajali inženýry.

Při umné vládě ruský národ vrší zázraky a rychle se stává umným a silným a vede za sebou ostatní.

Tady je třeba popřemýšlet a navrhnout do Programu prostor pro zvláštní význam ruského národa. Ale aby to ostatní národy nevnímali jako ponížení, ale jako objasnění, jako slogan „Spolu s ruským národem vpřed ke společnému šťastnému životu!“.

Nyní, po sjezdu, je třeba vážně pouvažovat o obsahu nové verze Programu. Kudy nasměrovat úsilí, dát více teorie nebo zda postavit konkrétní úkoly a říct, že v míře rozvoje komunistického budování je strana připravena upřesňovat svůj Program a rozpracovávat další novější verze, protože marxismus je věčně živá a rozvíjející se věda.

Zapsali jsme, že potřebujeme vypracovat novou verzi Programu strany. Proč novou verzi, a ne nový Program? O tom jsme hodně debatovali. Řekl jsem to soudruhu Stalinovi myslím ještě před sjezdem. Nový program, to je když starý je komplet splněný, všechny cíle a úkoly jsou vyřešeny, pak je možné nový.

První Program Strany, to byl Program boje za politickou proletářskou moc, a Druhý Program, to byl už boj za praktické budování socialismu, tam je už řečeno už i o světovém komunismu. Takže nelze mít za to, že Druhý Program je splněný, ale je tam hodně věcí, které jsou dávno splněny a ztratily význam.

Pečlivě čtu starý Program a vyjasňuji, že ze starého textu zůstane do nového málo. Ale to, co zůstane, to je to hlavní, co nelze považovat za splněné, to je třeba teprve uskutečnit.

Proto potřebujeme obsahem prakticky nový Program, ale považovat ho ne za nový Program, ale za novou verzi starého Programu boje za světový komunismus v nových historických podmínkách.

Ostatní se na to dívají podobně, zvlášť Molotov a Kaganovič. Soudruh Stalin si to poslechl a řekl, že jsme dokázali svou politickou zralost, protože skutečně, pokud bychom jen zaměnili starý Program novým, bylo by to jakoby prohlášení, že jsme starý uskutečnili. A my jsme ho nevyplnili dokonce ani v části 6-ti hodinového pracovního dne, a o komunistické revoluci, která vyvede lidstvo ze slepé uličky, zatím nemůže být řeč. Dnes se smysl sloganu „komunistická revoluce“ mění, je těžké prakticky počítat s komunistickou revolucí v Americe a v imperialistickém bloku, to je také třeba objasnit, ale zdůraznit, že je to nová verze starého Programu, ne nový Program.

Ohledně požadavku 6-ti hodinového pracovního dne poznamenal soudruh Stalin správně. On tu myšlenku zdůraznil v „Ekonomických problémech socialismu v SSSR“, jen už pevně ve spojení s nutností polytechnického vzdělání, aby člověk nebyl celý život připoután k jedné profesi a mohl ji měnit, když bude chtít. To je potřebná věc a to bude třeba přímo dát do nové verze Programu, ale už v té podobě, v jaké je to napsáno u soudruha Stalina, s přechodem k budoucímu 5-ti hodinovému pracovnímu dni.

Soudruh Stalin hodně silně zapracoval nad tou svou prací, bude ji třeba přečíst víckrát, je tam mnoho, co bude třeba přímo vzít do nové verze Programu. Ale tady je třeba důkladně popřemýšlet, **protože funkční politickou ekonomii socialismu nemáme, tady se soudruh Stalin znepokojuje oprávněně.**

Soudruh Stalin dnes často opakuje: „Bez teorie je nám konec“. Oprávněně. Proto je třeba vypracovat nový Program a desetkrát se zamyslet, desetkrát přeměřit a znova prověřit. Je tu hodně nejasného a potřebujeme si udělat jasno, co jsme vybudovali a co je třeba budovat.

Někdo si myslí, že už jsme všechny předběhli, všechny porazili a nyní vzhůru do světlé budoucnosti komunizmu. Komunizmus je možný, ale je třeba pracovat, pracovat a ještě jednou pracovat. A ještě více

přemýšlet a přemýšlet, soudruh Stalin mluví o tomtěž.

Před několika lety byl zajímavý rozhovor. Přijeli lidé z Maďarska a během diskuse někdo řekl soudruhu Stalinovi, že pro země s národní demokracií je velmi důležitá sovětská zkušenost budování socialistické demokracie. A soudruh Stalin jen pokrčil rameny a řekl, že u nás je do socialistické demokracie daleko daleko, že nebyl čas a podmínky pro její formování. Pokud bysme začali budovat demokracii, dávno bysme neexistovali a Sovětská moc by dávno zanikla.

Tak to i je. Dokud jsme u nás nedosáhli lepšího života, než v hlavních kapitalistických zemích u jejich střední třídy, nebo alespoň stejné úrovně, aby všichni měli dobré bydlení, aby bylo jídlo, oděvy, obuv, všemožné ledničky, do té doby bude vždy nebezpečí obnovy kapitalismu. Všem nevysvětlíš, že nemůžeme dosáhnout všeho najednou. Za pět poválečných let jsme vybudovali dvě nová mocná odvětví, atomové a raketové, a lidé o tom zatím skoro nic neví, jen se dohadují.

Ale dohadovat se, to je jedna věc, je třeba přesně vědět. Pak budou i lépe chápat. Tuto věc bude třeba také objasnit.

Комментарий Сергея Кремлева:

В приложении к четвертому тому материалов Л.П. Берии были приведены извлечения из черновой версии «Сборника по истории овладения атомной энергией в СССР». Сборник был подготовлен в 1952–1953 годах по указанию Л.П. Берии и под его редакцией секретариатом Специального комитета при ЦМ СССР с участием специалистов атомной отрасли.

Берия (явно с одобрения Сталина) был намерен рассекретить общий масштаб атомных работ в СССР, а такой шаг способствовал бы осознанию широкими массами советского общества того, что многие трудности послевоенного времени объяснялись именно необходимостью отвлечения огромных средств от народного хозяйства на оборону.

Když lidé vědí, kam plynou peníze a jak pracuje vláda, pak i oni sami lépe pracují. Soudruh Stalin dobře řekl o šroubcích. Malý šroubek vypadne ze stroje a může vzniknout havárie. U nás nejsou malí lidé, kteří nejsou potřební sovětskému uspořádání. U nás je každý jako šroubek ve stroji, každý je potřebný, a každý se účastní, a každý má svou funkci ve společné práci.

Když je život v pořádku, každý si může dobře odpočinout, pobýt kolem vody, být s rodinou. To vše je třeba, k tomu je třeba směřovat. Člověk musí pracovat, jinak není člověkem. Ale člověk má právo i odpočívat. Jiná věc jsou vedoucí. Jak tady odpočívat, když práce je na 100 hodin denně, a je jich jen 24. Ale i vedoucí musí odpočívat, naše zdraví je také státní majetek. Soudruh Stalin říká správně, že naše práce je práce chlupatá, jako u tažného dobytka. Táhneš a táhneš, nemůžeš, a přece táhneš. Ale pro přípravu skutečného socialistického vedoucího (manažera, řídícího, pozn.) je třeba 5-6 let, i když je talent.

Vezmi můj příklad. Hned mě vytáhli, ještě v Baku, ale tehdy byla taková doba. Nebyli lidi a jestli jsi pracoval a měl výsledky, vytáhli tě. Jen pracuj. Tehdy jsme dospívali předčasně. Ale přece, kdyby mi dali Kavkaz když mi bylo 25, možná bych si neporadil.

Справка Сергея Кремлёва:

Л.П. Берия вошёл в руководящий состав Азербайджанской ЧК в двадцать два года и затем до начала 30-х годов работал в органах ВЧК-ОГПУ. В двадцать восемь лет стал наркомом внутренних дел Грузинской ССР, а в тридцать два года был переведён на партийную работу — вначале Первым секретарём ЦК КП(б) Грузии. В тридцать три года, с октября 1932 года, Берия возглавил партийную организацию Закавказья. То есть его служебный рост был быстрым, но всё же постепенным, со ступеньки на ступеньку. При этом единоначальником он стал как раз через шесть лет.

Přání jsou přání, ale bez zkušenosti se neobejdeš. Je potřeba alespoň 5 let postupné řídicí práce a pokud máš hlavu na správném místě, je možné dosáhnout hodně. Ale přesto je třeba se neustále učit, jak u knih, tak u lidí. Pokud lidé vidí, že se chceš učit a hodně znát, pak to tvojí autoritě neuškodí. Naopak, lidé vždy půjdou vstříct a vše co je třeba řeknou a poradí sami, jestli vidí, že to skutečně potřebuješ.

Znova můj příklad. Když jsem začínal pracovat na Atomovém Projektu, co jsem tehdy věděl, nic. Věděl jsem co je to elektron, a co je to pozitron, o tom jsem ani neslyšel, nebylo odkud. To ještě nebylo nehorší, tady nebylo třeba se tolik orientovat, to je záležitost vědců, ale přesto jsem něco pochytil, naučil se, protože jsem se nebál zeptat, a učitelé byli dobří, všichni akademici a profesori. Ale bylo hodně technických a technologických otázek, kde nebylo možné řídit, dokud to člověk nepochopil. A pochopil jsem.

Stejně tak je třeba se zorientovat v našem společenském uspořádání. Co jsme vybudovali? Co chceme vybudovat, to víme, chceme vybudovat komunismus. A co je hlavní v komunizmu? Materiální hojnost? A co znamená hojnost? Tady je možné se dívat z různých stran.

Dostatek je třeba zajistit všem. To znamená, každému svůj byt, dost bylo komunálek. Toho dosáhneme za 10-15 let, když budeme dobře pracovat.

Kvalitní jídlo, aby vše, co je třeba pro zdraví, vitamíny a další, bylo v potravinách v dostatku. To je také splnitelný úkol. Anastás Ivanovič nám slibuje do 10 let takovou masovou gastronomii, že budou milionáři závidět.

Oblečení, obuv, zde také brzo zabereme a dáme věci do pořádku, rezervy jsou, nyní je možné méně dávat na atomové práce a přeorientovat zdroje na lehký průmysl.

Ledničky, televize, to vše také bude.

Znamená to, že jsme komunismus v hlavních bodech vybudovali dokonce v kapitalistickém obklíčení? A pak, dnes už nejsme sami, existuje socialistický tábor a bude silít, takže i tam je třeba přemýšlet o komunizmu za nějaký čas a všechny pozvednout na vysokou úroveň.

Dobře, pozvedli jsme. Co to znamená, nyní budeme mít už ne světový socialistický tábor, ale světový komunistický tábor?

Řekli jsme, že jsme už vybudovali socialismus a začínáme budovat komunismus. Pro národ je to jako maják, je třeba vidět budoucnost. Ale zatím máme mnoho mezer. Mluvit o nich v Programu není moc třeba, lidé i bez našich řečí ví, čeho je nedostatek. Mluvit je třeba o nedostacích v práci a ukazovat na ně, pro jejich nápravu a odstranění. Pokud nebudou nedostatky [v naší práci], nebudou ani mezery.

Proč vznikají nedostatky? Říkáme, mateřské znaménka kapitalismu. Ale pokud je řediteli závodu 35 let a sovětskému uspořádání je také 35 let, a má mateřské znaménka kapitalismu, odkud jsou? Od rodičů? A rodiče jsou u něj z dělníků, ne z pánů. Čestně pracovali a špatný příklad synovi dát nemohli. Odkud je to u něho? Je to objektivní dannost nebo je to nedostatečnou výchovou?

Soudruh Stalin píše, že v socialistické společnosti také fungují objektivní zákony a skrz ně se nedostaneš a nařízením je nezměníš. Tady je všechno jasné. Není nad námi diktát kapitálu a trh nám ceny nediktuje. Krize nemáme. Vychází, že pokud jsi vzal v úvahu všechny rezervy a všechno správně naplánoval, pak dosáhneš toho čeho chceš. A soudruh Stalin píše, že dělat je možné jen v souladu s platným ekonomickým zákonem a pokud ho nebereš v úvahu nebo neznáš, pak udeří a tvoje plány nemají cenu groše, selžeš. Říkal jsem soudruhu Stalinovi, a jak jsme pracovali dosud? Pokud dodnes neznáme ekonomické zákony té společnosti, kterou budujeme, pak jak jsme ji byli schopni vybudovat.

A soudruh Stalin se směje a ptá se: „A co jsme vybudovali? Vybudovali jsme ji ve vystoupeních a na papíře a lidem říkáme, že vybudovali. A správně říkáme, protože je třeba ukazovat dopředu, jako maják. Maják také neosvětluje celé okolí, ale ukazuje správný směr, a stejně naše slova. Ale sami musíme chápat, že maják je jen směr. A po cestě mohou být mělčiny, skaliska. Bez mapy je možné lehce pohořet. Podobně my, bez pochopení ekonomických zákonů naší společnosti. Dříve jsme budovali bez zvláštní teorie, protože jsme nic neměli, ani slušný základ. Dokud šla občanská válka, jaká teorie, dej Bůh zachránit alespoň nějakou ekonomiku. Pak jsme válku zakončili, zůstali sami s kapitalismem. Rudé Německo nevyšlo, pokud by bylo, bylo by možné tak nespěchat s industrializací, a takto, museli jsme narychlo budovat průmysl a přelomit individualismus rolníků, provést kolektivizaci. Sotva jsme to stihli, přišla válka, opět krizové metody. Obětovali jsme životy, mučili se, jaká ekonomická teorie, když jsem musel hrozit ředitelům závodů ne rublem, ale popravou. Jaké ekonomické zákony?

Potom po válce jsme začali obnovovat národní hospodářství. Ženy oraly pole, byl hlad, bylo třeba zajistit Atomovou Zbraň, také nebyl čas na ekonomické zákony. Celou dobu jsme pracovali v mobilizačním režimu, ale ne protože jsme chtěli, ale protože sám život nás nutil. Ale nyní už je to jiná věc, nyní přišel čas přijít na to, podle jakých zákonů by měla žít normální socialistická společnost, v podmínkách normálního života. Jak je třeba konat – zvyšovat platy a snižovat ceny, nebo napřed snížit výrobní náklady a potom až cenu.

Dodneška jsme žili podle zákonů války, přinutili nás tak. Během války zabijí tisíce lidí a považuje se to za normální, nikdo nezavádí vyšetřování. A v době míru zabijí jednoho člověka, a bývá, že deset lidí na tom pracuje měsíce, kdo a proč. A správně, protože v mírové době je třeba žít podle zákona, a pokud nebudeme v

mírově době žít podle zákona, pak nebudeme mít normální život, ztroskotáme.“

Přibližně tak mluvil soudruh Stalin a když jsem řekl, že to není tak jednoduché dát do Programu, a zanést to tam je třeba, řekl: „Je to závazně třeba, ale jakými slovy, to si i sám lámu hlavu, i vy si lámejte. Uděláme projekt nové verze a pustíme ji na lidové posouzení. Myslíte, že jsem do „Ekonomických problémů socialismu v SSSR“ jen tak z legrace zahrnul materiály diskuse s Venžerem a dalšími? **Chtěl jsem ukázat, že diskuse je třeba, i když se mylí. Je třeba myslet společně, přišla taková doba, že prostě zasedáním a Nařízením Politbyra se daleko nedostaneme.** [zvýraznění – překl.]“

Čestně jsem se soudruhu Stalinovi přiznal, že „Ekonomické problémy socialismu“ jsem ještě moc nečetl, tady je třeba s tužkou v ruce a ne jedenkrát. Zatím se tomu věnuji úryvky. Ale už je vidět, že je tam moře myšlenek a dokonce oceán myšlenek. Ale budu se do toho dostávat a budu si dělat poznámky. Tím spíše, že mám k dispozici mnoho kvalitních hlav, a nyní je začínám zapojovat, nechť taky přemýšlí. Je to společný úkol a společný zájem. Čím silněji budeme přemýšlet, tím lehčeji bude potom.

Soudruh Stalin se zasmál a řekl - proč moře-oceán? Chtěl nám dát zdroj myšlenek, a pokud zdroj prošlapává správnou cestu, pak ve výsledku vznikne silná řeka, a ona vede k moři a oceánu. Jak dokáže vždy přesně věci vystihnout, ani není co dodat.

Kolik let s ním jsme, a vždy když dojde na hluboké myšlenky, cítím se jako učedník před učitelem. Učedník zdá se vyrostl, ale přece jen učitel působí moudřeji, co tu povídat.

Комментарий Сергея Кремлёва:

Последняя крупная теоретическая работа Сталина «Экономические проблемы социализма» была опубликована почти накануне XIX съезда ВКП(б), но, как я догадываюсь, очень уж глубокого смысла в этом (в смысле — в выборе времени публикации) не было.

Просто Сталин хотя бы вчерне завершил работу над этим своим гениальным — без преувеличений — трудом как раз накануне съезда. И коль уж работа была завершена, а возраст у Сталина был не юношеский, то ему, конечно же, хотелось поскорее сделать свою последнюю работу общественным фактом.

Сталин так и поступил...

При этом в своём последнем труде Сталин, как и ранее, смотрел дальше других и мыслил глубже других. Поэтому-то он видел будущие возможные теоретические ошибки и вытекающие из них практические провалы. И именно поэтому Сталина так волновало фактическое отсутствие теоретической базы экономического развития социализма.

С идейным, с культурным развитием всё было более-менее ясно, здесь процесс развития должен был базироваться на принципах высокого, деятельного гуманизма и воспитания массовой высокой морали.

Что же до экономической стороны дела, то она даже для Сталина виделась как в тумане, и он стремился довести эту свою тревогу до страны, дав ей богатый материал для дискуссии в виде своих «Экономических проблем...».

Как видим, Берия проникся тревогой Сталина, однако уже менее чем через полгода после опубликования в «Правде» «Экономических проблем...» их автор был умерщвлен, а менее чем через четыре месяца после этого был убит и Берия. И проблематика, заявленная в последнем труде Сталина, была быстренько хрущёвцами свёрнута.

Stále se přesvědčuji, že teoretická práce je třeba politickému vůdci neustále, pokud se tím člověk nezabývá, mozky v tom směru vysychají a to je špatné. Je to jako jít bez mapy k neznámému místu.

Teorii jsem se vážně nezabýval už přes 20 let, nyní se do toho znovu pustil a vidím, že hlava pracuje ztěžka, to je špatné. Celou dobu se zabýváš praktickými otázkami ohledně hospodářství a to je málo, teď to sám vidím. To, že mě soudruh Stalin přitáhl k teoretické práci, už vyšlo jako užitečné, protože začínáš myslet o teorii a jako by ses najednou dostal na horu a vidíš daleko. Vidíš daleko, vidíš mnoho, co zespodu nebylo vidět.

Nejsme američtí kapitalisté, tam jsou Morgani a Rockefelleri a vůdci národních mas, budujících novou společnost, nebývalou společnost. To znamená, že se potřebujeme orientovat nejen v praktických otázkách,

ale ani nezapomínat na společenské vědy, protože za praktickým úkolem bysme měli vidět politický úkol a ukázat jiným, že nestavíme jednoduše závod nebo novou přehradu, ale děláme to proto, aby se lidé mohli rozvíjet a rozvíjet svou společnost a jít dopředu a vzhůru.

Vzal jsem práce soudruha Lenina, osvěžit si, pak vzal Engelse a začel se, ačkoliv není čas. Vyřešíme pár závažných praktických otázek a bude třeba projekty č.1, 2 a 3 předat mladším, a sám se více soustředit na teorii a projekt nové verze Programu. Je to velmi zajímavé a čistí to mozky. Pak i praktická práce půjde, jedno druhému pomůže.

Poznámka: pod projekty č.1, 2 a 3 se má na mysli zodpovědnost za jaderné, uranové a raketové odvětví SSSR. „Pár závažnými otázkami“ se má zřejmě na mysli příprava ke zkoušce první sovětské vodíkové bomby RDS-6s, která byla vyprojektována při Berijovi a odzkoušena až po jeho vraždě v roce 1953.

Bolševici vzali moc už před 40 lety. Člověk ve 40 letech to je rozkvět, mnoho sil, zkušenosti, žij a pracuj. Ale pro různé lidi je 40 let různé stáří. Pokud ses narodil v chudé rodině, špatně jedl, nezískal vzdělání, pak ke 40 letům moc úspěchů mít nebudeš. A jestli ano, pak velmi velkou cenou, je třeba silně zapracovat, aby člověk něčeho dosáhl.

Ale pokud ses rovnou narodil do bohaté vzdělané rodiny, dali ti dobré vzdělání, od dětství jsi sportoval, poslouchal hudbu, kulturně se rozvíjel, pak dokonce bez zvláštní práce budeš hrát viditelnou roli, můžeš hodně dosáhnout, pokud nebudeš spalovat život.

To je taky třeba dát do Programu. Dnes potřebujeme plánový entuziasmus, tak říkajíc. Boje a chaosu bylo dost, takto je možné překypět a ztroskotat. Entuziasmus je velká věc, není třeba ho hasit, ale i entuziasmus je třeba umět dopředu nasměrovat a promyslet směry jeho aplikace.

Správný entuziasmus je objevuje tehdy a správně pracuje, když je správně vybrán cíl a správně postaven úkol. Ale pokud přinutíš hlupáka modlit se bohu, rozbije si čelo, hle celý entuziasmus.

Když na frontě stavíš bojový úkol správně, tak jak je třeba, tak vidíš že i velitel si myslí to samé a oči mu hoří, sám se dere to splnit, protože to zapadá do jeho chápání díla. Takový entuziasmus hory přenáší.

Potřebujeme pečlivěji vybírat materiály o ekonomice všech zemí, zvlášť imperialistických, zvlášť koloniálních a závislých, a zvlášť o národně-demokratických. A podle jedné struktury. Je třeba na tu věc sesbírat zvláštní aparát a dávat mu konkrétní cíle, a on už bude komunikovat s institucemi ministerstev a Akademie věd. Teď je to všechno rozházeno, než najdeš potřebného člověka, výsledek už není potřeba.

Zvlášť silně je třeba promyslet otázku o Německu. Věc je to velmi komplexní. Žádné otázky, které řešíme, nejsou jednoduché, ale s Němci je to obzvlášť těžké, protože tu je ta skutečnost existence dvojího Německa. Molotov vždy vidí cestu jen v revoluci a socialismu za každou cenu, jenže jak to zařídit v Německu?

Amerika silně podporuje NSR ekonomicky a tak se tam žije snadněji než ve východním Německu, jen si to porovnej.

Soudruh Stalin má za to, že bychom zde měli ustoupit a já si myslím, že by to bylo správné.

Nemůžeme dosáhnout všeho najednou, je třeba reálně zvážit své síly a možnosti. O NDR nesmíme přijít, ale my o ni nepřijdeme, máme tam svou armádu. Je ale možné přistoupit na sjednocené nezávislé mírové a demokratické Německo, budeme-li tvrdě za touto ideou stát. Sjednocené Německo pro nás bude výhodné.

A ve východním Německu je tím hlavním netlačit na pilu. Tam je Bauer (rolník) tvrdý, pracovat umí, čeled tam není to co u nás, takže je třeba je podpořit technikou, budou-li se chtít spojit do kolchozu, ale tlačit se na ně nesmí.

Mládežnické hnutí nesmíme pustit ze zřetele, Němci se velmi rádi organizují, ale naše schůzování jim vyhovovat nebude, je tam třeba věnovat více sportu, pozvat je k nám na návštěvu a na žádné slavnostní zasedání, ale uspořádat pro ně výlet s našimi studenty, to se mladým bude líbit.

A prosazovat linii – chcete jednotné Německo? My jsme absolutně pro. Ale musíte žádat od Ameriky, aby odešla, ať dá svůj majetek v Německu k zestátnění, přece vám, Němcům, ne nám. Když my uvidíme, že jednotné Německo tu bude pro Němce, jsme připraveni přistoupit na jednotné Německo i svou armádu stáhneme.

Ale ať napřed začne Amerika. Ona je daleko a její města Němci nebombardovali, její lidi nezabíjeli. Pevné

záruky musíte dát nám, ne Americe. Takže na jednu staženou americkou divizi náš prapor, nebo třeba i pluk. Pojdme začít a dále uvidíme.

Soudruh Stalin si dělá velké starosti, že nemáme opravdovou srozumitelnou politickou ekonomii socialismu. Politická ekonomie kapitalismu byla dobře zpracovaná ještě Marxem a Engelsem, a potom na ní pracoval i soudruh Lenin, a soudruh Stalin také něco doplnil. I buržoazní ekonomové dost zapracovali. No a se socialismem jsme to úplně nezvládli. Jenže jsme měli objektivní těžkosti. S kapitalismem je vše jasné, co je pro ně v ekonomice tím hlavním, je to zisk.

A pro nás?

Ekonomické problémy, to je správně napsané. Teď jsou tyto problémy těmi nejdůležitějšími a je zapotřebí si s tím poradit. Musíme číst a číst, vzít rozum do hrsti.

Proto... (tady je text přerušen. — Sergej Kremljov)

Maxim Gorkij napsal o soudruhu Leninovi výbornou esej. Nedávno jsem si ji znovu přečetl, je tam dobře řečeno, že lidé nemají rádi, když je velmi obtěžují, oni nechtějí velké změny. Gorkij to napsal takto:

«Všechno neobvyklé překáží lidem v tom, aby si žili podle svého. Lidé touží – touží-li vůbec – jen po tom, aby se jejich sociální dovednosti rozšiřovaly a ne aby se od základů měnily. Tím hlavním stonem a nářkem většiny je: „Nebraňte nám žít tak, jak jsme zvyklí.“

Vladimir Lenin byl člověkem, který tak dokázal převrátit lidem jejich obvyklý způsob života, jako se to nepovedlo nikomu před ním.»

To je velmi moudře napsáno, ale pro lidi starého typu. Gorkij to napsal v roce 1924, kdy bylo ještě nových lidí socialismu velmi málo. Gorkij nebyl bolševik a nepochopil jednu jednoduchou věc. Vladimir Iljič by nedokázal zabránit většině, aby si žila starým způsobem života, kdyby v Rusku nebyla taková menšina, která chtěla to samé co Lenin. Majakovskij to pochopil o něco lépe než Gorkij a napsal: „Už dost života podle zákona daného nám Adamem a Evou.“ Kdyby nebylo takových lidí, nebýt masy takových lidí, která to tak chtěla, bolševici by nic nezmožili.

Gorkij napsal, že funkce čestných vůdců lidu je nelidsky těžká. Sám Gorkij vůdcem nebyl, jinak by napsal, že tato funkce je lidsky těžká, protože vůdce lidu má sílu, jen pokud se opírá o lid. Je-li vůdce člověk, tak i lidi okolo něho to podněcuje k tomu, aby žili lidsky. Soudruh Stalin přirovnává vůdce lidu k Antaiovi (wikipedia.org/wiki/Antaios, - překl.). Dokud se držíte lidu, sil vám přibývá a jestliže se od něj odtrhnete, znamená to konec, síly vás opustí.

Funkce čestných vůdců lidu je samozřejmě těžká, soudruh Stalin říká, že je to práce pro tažného vola, ale stojí za to uspokojení, které pocítíte po vykonané práci, kterou jste společně s lidmi udělali.

Když to Gorkij psal, bylo málo lidí nového typu, ale my jsme jich za ta léta Sovětské Moci vychovali miliony. Už před válkou bylo mnoho milionů takových lidí, kteří usilovali o něco nového. Jaké jen písně byly složeny, a tito lidé je zpívali a žili tak, jak v těch písních zpívali. Kolik jich však ve Válce zahynulo. Jací to byli lidé, jaké kádry!

Teď znovu vyrostli noví lidé, vzdělaní a horkokrevní. A opět je vychovala Sovětská Moc, Válka je zocelila a vychovala. Oni sami nechtějí žít v poklidu a ani ostatním to nedovolí. S takovými lidmi je možné hory přenášet a my je přenášíme. Dá se říci, že dokud bude v našem státě takových lidí masově přibývat, bude se socialismus jen upevňovat. A bude-li takových lidí v našem státě ubývat, bude socialismus také ubývat, protože socialismus, to jsou lidé. Jsou-li nepokojní lidé, je i socialismus.

Lenin mnohým zabránil žít starým způsobem života, ale to je možné říci i o soudruhu Stalinovi a o všech bolševicích. A kdo to dělat neumí, ten není bolševik. Kameněv, Zinovjev, Nikolaj Bucharin sami v sobě svůj nepokoj potlačili a ani jiné k ničemu nepodněcovali. Proto také neskončili dobře, protože shnili zevnitř. A bolševik má duši uvnitř vždy zdravou a svěží, protože jako Antaios získává svou sílu od lidí.

A co bychom teď měli podniknout za kroky v hlavních kapitalistických státech? Amerika zbohatla na válce, tam masy do revoluce nepůjdou. V Evropě se lidem žije hůř, jenže jim velmi pomáhá Amerika a kapitalisté si tam uvědomují, že nebudou-li si tam lidé žít dobře, komunisté by se mohli dostat na koně. Takže v Evropě se s revolucí počítat také nedá. V Německu se to nepovedlo dokonce ani bezprostředně po imperialistické

válce, kdy spojenci Němce přímo sdírali z kůže. A teď spojenci Němce krmí, pomáhají jim postavit na nohy ekonomiku, tak jaká by mohla být v NSR revoluce?

Je třeba myslet jinak a jinak orientovat lidi. Revoluce, to je teď strategie nebo taktika? Dokud ve světě neexistoval jediný stát pracujících, byla revoluce pro bolševiky strategií, generální linií. Všichni o to usilovali, a když se objevila možnost, provedli revoluci. A i tak soudruh Stalin říkal, že často s Iljičem diskutovali o tom, že by žádný hlupák v Rusku nešel do socialistické revoluce, kdyby prozatímní vláda začala uplatňovat správnou sociální politiku. Všechny jen krmili snídaněmi a stále slibovali, že všechno udělají po ústavodárném shromáždění. A stát se rozpadal, bylo stále hůř a hůř a lidé to chápali. Vojáci měli válčení dost a pochopili, že nemají zač válčit, přesto je stále hnali do boje. Dělníci už si vyzkoušeli, že mohou řídit a teď je zase chtěli odstavit. S rolníky zacházeli ještě hloupěji. Oni potřebovali půdu a místo toho jim neustále před nosem šermovali ústavodárným shromážděním. Nu tak došermovali.

A v imperialistických státech si celkově masy materiálně nežijí špatně, tak jak je pozvednout k revoluci? Budeme-li stále považovat úkol socialistické revoluce v imperialistických státech za naši strategii, tak daleko nedojdeme. Naši strategii musí být světový socialismus, to je reálný úkol, a při té může být revoluce taktikou, tam, kde to bude možné.

V případě imperialistických států nesmíme strategií udělat revoluci ale evoluci, je to ale třeba dělat s rozumem.

Masy předních imperialistických států můžeme přivést k socialismu tehdy, až my budeme materiálně žít lépe než masy v imperialistických státech. Masy jsou tam vychovány v buržoazním duchu a to je třeba brát do úvahy. Lidové masy v kapitalismu otázky duchovního rozvoje moc nezajímají, oni potřebují kus chleba s máslem. Inteligence si v imperialistickém bloku žije materiálně dobře a duchovně vidí, že kapitalismus páchne, proto je tam více nakloněna socialismu. A lid je tam zastrášován. Jak se přitom dá bojovat za socialismus?

No tak, že budou mít názorný příklad. My teď plníme pátou pětiletku. Ať ji splníme, už si budeme žít celkem dobře, budeme mít silný lehký průmysl a pořádně pozvedneme potravinářský průmysl. To už je příklad. Vojenské náklady budeme moci snížit, výkonost států s lidovou demokracií se zvýší a pomáhat jim budeme muset méně. Jedno po druhém, a do roku 1964 ukončíme šestou pětiletku a přibližně do roku 1970 můžeme mít takovou materiální úroveň, že nám ji i americký pracující bude závidět.

Soudruh Stalin vytyčil úkol budoucího přechodu k šestihodinovému a potom i pěti hodinovému pracovnímu dni. Imperialistický blok na něco takového nepřistoupí nikdy a my ano. Další příklad.

Budeme rozvíjet kulturu, tělovýchovu, masový sport, cestování, to je další příklad. Přesně tak to uděláme, aby nám záviděli a řekli si, že také chtějí socialismus. Už nám nestačí kousek chleba s máslem, také chceme hrát tenis, chodit do muzeí a divadel, jezdit do zahraničí.

Takže v imperialistickém bloku musíme vsadit na chytrou evoluci. Revoluce se tam teď dosáhnout nedá. Kapitalisté také nejsou hlupáci, přesvědčili se, že už náš SSSR je dobrým příkladem, a jestliže své masy neuspokojí, může to skončit revolucí. Proto to tam do revoluce dojit nenechají.

A revoluční strategii je třeba uplatňovat pro národnosvobozenecká hnutí v koloniálních a závislých státech. Tam to teď pořádně vře, Anglie a Francie zeslábly a v jejich koloniích a závislých státech se žije špatně, v bídě, tam je revoluční taktika potřebná a je třeba ji začleňovat do rámce celkové revoluční strategie.

Když člověk žije v mizérii a chodí v hadrech s kručícím břichem, tak se méně bojí přijít o svůj život a snadněji jde boje. To také musíme zohlednit. Teď už máme Čínu, Indii je také možné dobře rozhrábnout, jenom moudře. Těch míst je mnoho, jen je třeba jednat s rozumem.

Jestliže sami nepodchytíme koloniální a závislé státy, udělá to Amerika. Je to velmi bohatý stát, bude je i uplácet. A my, dokud je v zaostalých státech bída, musíme klást důraz na ideu a na náš příklad. Jen se podívejte, co dokáže socialismus, před třiceti lety jsme šči láptí nabírali a teď jsme porazili Hitlera a udělali Jadernou Bombu. Vy byste to také mohli dokázat. Tady může duchovní příklad udělat mnoho. A jestliže to propásneme, imperialistický blok převezme iniciativu.

Je důležité stále zesilovat svůj vliv a naše ideje v koloniálních a závislých státech také proto, abychom stále oslabovali imperialistický blok. Čím on bude slabší, tím my budeme silnější. Už se k nám obrací Latinská Amerika, to je ohromná rezerva. My jim dodáme parní lokomotivy, oni nám maso. A všichni budou spokojeni.

Ale hlavní kurz na revoluci je třeba vzít v zaostalých státech. A hned na tu socialistickou, ne na buržoazní nebo národněosvobozeneckou. Národněosvobozenecká je pro nás teď málo, ty by nám mohla přebrat Amerika a celý imperialistický blok. Musíme jim předvést, že jestliže bude jejich cílem socialismus, bude jejich rozvoj rychlý jako u nás, žít budou jako lidi a už je nikdo nebude považovat za dobytek. Jen za námi přijďte a my vám pomůžeme jak kádry, tak i zbraněmi. Tam je velká revoluční rezerva.

Říci jim o nepřipustnosti příživníků, musí to ale být jedním slovem podáno s rozmyslem. Se státy s lidovou demokracií máme velmi mnoho společných zájmů, nejsou mezi námi žádné antagonismy ani si nekonkurujeme. My nejsme imperialisté, oni nejsou kolonie.

Ale koloniím nic jiného nezbyvá, tam je kabala a jednoduše se jí nezbaví. A uvnitř evropských států lidové demokracie se vždy najdou síly, které táhnou směrem k Marshallovu plánu, tam je tráva zelenější. A říkají, když už jsme s Rusy, tak ať nám pomáhají oni, nechtějí-li nám dovolit vzít si pomoc od Ameriky. Jak se říká, přítulné tele od dvou krav saje (pozn. překl. a trkavé nedostane ani od jedné).

Bude zapotřebí jim připomenout, že imperialistický blok jim nebude rovným partnerem, že Amerika dokonce ani Anglii teď nepovažuje za sobě rovnou a zmocňuje se jejich trhů. A bude třeba jim připomenout, že jestliže se podřídí Americe, tak se z jejich národů vždy může stát potrava pro děla proti Sovětskému svazu.

Ať se raději poctivě přátelí s námi, bude to pro ně bezpečnější.

Zůstali jsme za kapitalistickým světem pozadu. Tam, kde my máme dva závody, mají v imperialistickém bloku desítky firem. A často si vzájemně pomáhají, přestože je tam konkurence. Nám pomáhat nebudou.

A mají vědce. (Tady je zápis přerušen – S. K.)

Mírové soužití, to je zapotřebí, s tím nic nenaděláme. Jaderná Bomba je skutečností a oni jich mají hodně a brzy bude i Vodíková Superbomba. Oni už teď mají Jaderné Bomby ve stovkách tisíc tun TNT. S tím se válčit nedá. Nejzapeklitější otázkou zůstává, které z těch slov je to hlavní, na co je třeba klást důraz, na mírové nebo na soužití?

Myslím si, že hlavní slovo je to mírové. Do války jít nemůžeme, to znamená, že je nutný mír. Ale kurz je zapotřebí brát na světový socialismus, jací bychom jinak byli bolševici? Musíme tedy spolu žít bez války, v míru, je to však třeba vést k tomu, aby masy v imperialistickém bloku postupně nahlédly, že socialismus je lepší. Potom budeme žít v míru a mírový život bude pracovat pro nás. Ale cílem je socialismus v celém světě.

Už se nám vytváří světový socialistický blok. To je správné a je třeba to dále rozvíjet. Ale je tu i nebezpečí. Soudruh Lenin psal v tom smyslu, že my jsme Rusko dobyli, my jsme Rusko přesvědčili a teď musíme Rusko řídit. A ve státech lidové demokracie jsme jim socialismus naservírovali na talíři. V evropských státech za socialismus moc krve neprolili, dokonce ani v Jugoslávii. A toho, co lehce nabyli, si lidé moc neváží. Mohou říci, vy jste nám dali politický socialismus, tak nám teď ekonomicky pomáhejte. Takto mohou vzniknout příživnické nálady. Tady je zapotřebí velká politická práce, říci, my, soudruzi, jsme vám ten úkol velice ulehčili. V době války autorita komunistů vzrostla, teď jí rozvíjejte a upevňujte, pracujte s lidmi. Máte to jednodušší, nebylo toho u vás tolik zničeno a nebudete muset projít občanskou válkou, za to vám ručíme. A v ekonomickém směru pracujte více sami, my nemáme prostředků nazbyt.

Pevnější postoj bude u Číny a Koreje. Tam za Vládu lidu museli pořádně bojovat, obzvláště v té Koreji chlapi tvrdě válčí. Tam bude socialismus pevný, protože ho dosáhli vlastní krví. Bylo by to lepší bez krveprolití, jenže kapitál se tak lehce moci nevzdává. Bez krveprolití je to možné v hlavních státech imperialistického bloku, tam lidé mají dobré politické návyky, tam bude pro buržuje těžké zalít stát krví a dokonce nemožné. A v koloniálních státech mohou ještě používat zbraně. To znamená, že tam musíme jednat rozhodněji, abychom otočili boj v těchto státech naším směrem. Oslabujeme tím imperialistický blok a posilujeme pozice světového socialismu.

Situaci v koloniálních a závislých státech je třeba pečlivě studovat, musíme založit nové instituty Akademie Věd a po linii politické rozvědky provádět aktivizaci. Před válkou jsme naši rozvědku vytvořili z rozvědky KomInterny a udělali z ní rozvědku Sovětského svazu. A teď musíme do rozvědky aktivněji angažovat lidi z koloniálních států a nepřipravovat je tam jen pro práci čistě v rozvědce, ale pro politickou práci, kterou v těch státech potřebujeme. Připravíme je my, ať pracují pod naším vedením ale ne při shromažďování informací pro nás, to je v daném případě druhořadé. Ať pracují pro své vlastní národy, to také potřebujeme a

je to pro nás výhodné.

Jinak nám je Amerika přebere, oni jsou bohatí a mohou jednat prostřednictvím dolaru. My musíme jednat prostřednictvím idejí a vyzývat lidi ke spravedlivému životu. Když lidem všechno správně vysvětlíme, tak i v Africe všechno správně pochopí a půjdou za námi. Bude to pro nás výhodné i ekonomicky, protože jim můžeme dodávat stroje a od nich za to získávat suroviny a potraviny. V Americe všichni jedí banány, tak proč bychom je nemohli jíst i v SSSR? My jim za ně zaplatíme poctivě. Dnes už musíme přemýšlet ve světovém měřítku a myslet v pořádném předstihu, tak na deset let dopředu, ne méně. Budeme-li jednat správně, budeme sílit a oni slábnout. Ať se potom ostatní státy zamyslí, koho budou následovat, zda imperialistický blok nebo socialistický.

Bolševikům vyčítají naši represivní politiku. Ale my jsme vždy potlačovali menšinu v zájmu většiny, s tím se nedá nic dělat, diktatura proletariátu musí být diktaturou. Ale vždy jsme byli pro takovou demokracii, jaká je přímo obsažena v tomto slově. Demos, to je lid a kratos, to je vládnout. Znamená to tedy vládu lidu, a kde byla nastolena a kdy byla nastolena? Všechna povstání lidu byla krvavě potlačena, takto to dopadlo vždycky. To jen v roce 1917 lid v Rusku krví potlačil vykořisťovatele a jejich přísluhovače. A tam, kde se krve zalekli, krví potlačili lid, v Německu zavraždili Rosu Luxemburgovou a Karla Liebknechta, rudé Maďarsko potlačili. Kolčák Sibiř tak zalil krví, že se mužici, kteří byli proti bolševikům, rozběhli k rudým partyzánům.

Nám stále předhazují teror, a kdo střelil na Lenina? My jsme v občanské válce mohli kteréhokoliv bílého generála snadno zastřelit, ať už Kolčaka nebo Denikina, nebo třeba Wrangela. Jenže my jsme na individuální teror nepřistoupili, bylo by to hloupé. A oni ano. Cara zastřelili kvůli situaci a nebyla to ústřední vláda. Kdyby bílí nerozpoutali občanskou válku, cara bychom stejně zastřelili, ale až po soudu, protože my bychom ho každopádně soudili a jeho ženu také. Nebýt občanské války, dcery a syn by zůstali na živu, ale stejně by seděli, protože pustit bychom je rozhodně nemohli.

Pro nás teror a represe vždy byly a budou jen vynuceným opatřením. Dnes opět připravují individuální teror, založili celou organizaci, aby zabili soudruha Stalina, jenom je ten úkol skrytý, prý, musíme najít možnost jak změnit Stalinovu politiku. Tuto záležitost bude třeba široce odhalit už v roce 1953, materiály již máme a my je zveřejníme. Ať vědí, kdo prolévá krev.

Jen si pomyslete, zločinec v kapitalistickém světě je zločincem na celý život. Napravují se jen jednotlivci. Jednou se zapletl, už se nevymotá. A u nás jsme hned vytyčili úkol – překovat je. A povedlo se nám to masově, protože jsme zločincům poskytli skutečnou práci. Chceš se stát člověkem, chceš získat poctivou odbornost, pracuj, my to oceníme a dobu odnětí svobody i trest ti snížíme, dokonce i rád ti dáme, když si ho zasloužíš. Pro kapitalismus je zločinnost potřebná, neobejde se bez ní, je mnoho věcí, které je možné zařídit jen kriminální cestou. A nám je zločinnost přítěží, nač by nám byli zločinci. Pracovní síla ve věznicích také není zadarmo, stejně je třeba na ně dohlížet, krmit je, oblékat, obouvat. A lépe pracuje člověk svobodný, takže ze všech úhlů pohledu je pro nás zločinnost nevýhodná. Ale co naděláte, zločinnost prostě existuje, jinou věcí je, že se rozmnožilo mnoho drobných zločinů, musíme přejít ke zmírnění represivní politiky ve vztahu k drobným zločinům ekonomického charakteru, obzvláště u žen. Ale je třeba to promyslet. Nesmíme to přehnat ani na jednu ani na druhou stranu. Protože i drobná zlodějina je stejně zlodějina a obzvláště v případě okrádání státu, protože se tím pěstuje nesprávná psychologie. Prý, když okradeš jiného člověka, tak je to skutečný zločin a když okradeš stát, tak jsi nikoho neokradl, je to státní a stát je to přece můj, a to mě omlouvá.

Pro to nemůže být žádná omluva. Ale shovívavost je vůči zločincům možné projevit, existují-li polehčující okolnosti. Osamělá matka, to je polehčující okolnost. Ale stejně to třeba promyslet.

My jsme vždy prosazovali pracovní převýchovu. A ve Volgodonu to už uplatnili masově. Masově je z vězení pustili předčasně a masově je odměnili. Kde jinde se stalo, aby zločince nejen pustili předčasně, to už se praktikuje dávno za dobré chování, ale my je nejen propouštíme a ne za dobré chování, aby se tam hned zase vrátili, my je propouštíme za hrdinskou Práci pro blaho Vlasti.

Když udělá člověk práce přešlap, tak se snadno napraví, dáte-li mu možnost ospravedlnit se prací. Povaleč vždy zůstane lidským odpadem, i když žije v paláci. To dobře víme ze zkušenosti s bývalými knížaty a ruskými aristokraty v emigraci. Stal se tam snad někdo z nich významným činitelem, něčím se vyznamenal? Nikdo, dotáhli to tak na šoféry a číšníky v restauracích. Jenom hrstka ruských kapitalistů se dokázala udržet nad vodou a to ještě téměř vždy díky starým rezervám a ne díky novým výdělkům. A obyčejní lidé, kteří z ruského impéria odjížděli za lepší prací do Ameriky a Kanady se tam všichni uplatnili, protože uměli pracovat a také pracovali. Celý svět se drží na Práci, jenom u nich se o tom mlčí a my jsme Práci vyzdvihli

na ten nejvyšší piedestal. Budou-li všichni poctivě pracovat a pracovat pro blaho lidu, nebudou žádné represe, jen proti špiónům a zrádcům.

Řídit mohou mnozí. Dobře řídit mohou nemnozí. A pohnout věci z mrtvého bodu nebo rozběhnout novou věc, to je třeba umět. Na to musíte mít talent. Ale talent je také možné vypěstovat a ještě důležitější je každého talentu si všimnout a podpořit ho. Hned po revoluci se projevilo mnoho talentů, ale tehdy bylo málo vzdělaných lidí, měli jsme strašný nedostatek kádrů a šlo nám to těžce bez dobrého vzdělání. S kádry jsme měli velké potíže, když jsem přišel na ÚV Gruzie, ulevilo se nám, až když jsme nabrali nové a vychovali si je.

Soudruh Stalin tehdy správně pronesl heslo „Kádry rozhodují vše“. Tehdy to rozhodovaly. Teď to rozhodují a vždy to budou rozhodovat. V tomto ohledu možná naši klasici nemají ve všem pravdu. Role osobnosti v dějinách možná není rozhodující. Ale role řídicích kádrů možná rozhodující je. A kádry se jen tak z ničeho nic neobjeví.

Je to zapotřebí zapsat i do Programu, o důležitosti role vyhledávání perspektivních kádrů, které je třeba potom vychovat a řídicí kádry rozmístit. A rozhodně je třeba poukázat na roli kontroly kádrů.

Už v průběhu čtyřiceti let Sovětské Moci tu nastal kolosální posun. Když jsem začal pracovat v ázerbájdžánské ČK (Čeka) a potom v gruzínské ČK, měli jsme nedostatek kádrů.

Když jsem přijel do Moskvy na NKVD (Lidový komisariát vnitřních záležitostí), tak se vše hned dobře rozběhlo, protože tam bylo velmi mnoho šikovných zdatných mladých kádrů, protože Ježov, což se nezmiňuje, se postaral o správný nábor mladých inženýrů z výroby, z komsomolu.

Já jsem potom také nabíral ze zdatných partajních kádrů, ale také z výroby ne z kanceláří.

V NKVD jsme práci naladili rychle a Ekonomické Řízení začalo pracovat výkonněji než Rabkrin (Dělnicko-rolnická inspekce).

Bez zdatných kádrů bychom ani válku nedotáhli ani nic potom. A teď už jsme tu práci spustili. Všechno je zorganizováno, lidé pracují a pracují, úspěchy máme, a když se dílo nedaří, dáme jim důtku a oni se vzchopí.

Ne, s kádry a politickou výchovou se tu rýsuje fiasko. Projevuje se tu zpanštění, hrabivost, lidé špatně chápou, že náš vedoucí pracovník musí být bolševikem, přestože se strana přejmenovala. Bolševik v socialistickém státě, to je vedoucí pracovník, který státní zájem staví vždy nad svůj osobní nebo dílčí vztahující se k jeho organizaci. Jestliže dnes zapomeneš na státní zájem ke škodě státu kvůli svému podniku, abys dobře vypadal, zítra zapomeneš na zájem podniku kvůli svému osobnímu. A to už je jen krok k buržoaznímu přerodu.

Kádrová otázka bude jen sílit.

Já už jsem prožil dlouhý život. Když si to vše připomínám, tak se mi ani nechce věřit, co všechno už jsem zažil. Churchill byl ještě v mámině břiše a už věděl, že se dostane na samotný vrchol společnosti a bude mít moc.

A co jsem věděl já? Naučit se číst a psát, aritmetiku a dobře rusky, ničeho víc jsem zpočátku ani nezamýšlel dosáhnout. A co jsem taky mohl zamýšlet, když jsem pocházel z těch nejnižších vrstev, níž už byla jenom úplná bída. A kdo takové jako já pozvedl, kdo mě pozvedl? Revoluce mě pozvedla a co znamená revoluce? Revoluce, to je lid. To lid mě pozvednul, tak jak bych mu mohl nesloužit? Když tě někdo pozvedne a ty se na něj vykašleš, tak nejsi člověk ale ta poslední stvůra, svině.

Celý život jsem pracoval a taky jak jinak? Jestliže tě pověřili, musíš práci tu důvěru ospravedlnit. Je špatné, že tu máme mladé, kteří to berou jako na samozřejmou věc, a proč by to mělo být jinak?

Jenže to bylo jinak! Jsi sice inteligentní, ale s tím můžeš jít do p...le. Máš otce, ne? Tak jdi do p...le. Máš peníze? Nemáš, tak jdi do p... A máš-li otce (pozn. překl. na tom správném místě), musíš být inteligentní a máš cestu otevřenou, přestože jsi učiněný hlupák a h..o umíš. Takhle to bylo.

To je také všechno třeba nějak předat. Říkal jsem soudruhovi Stalinovi, Churchill píše a my snad nemůžeme? Soudruh Stalin se zamyslel a řekl: „Za Churchillem stojí jeho pánové a ještě mu za to platí honorář. On může štěkat a my nemůžeme. My musíme říkat buď pravdu, nebo mlčet. Za nás promluví naše činy, za nimi je stát, lid, strana. My musíme každé slovo pronesené před lidmi promýšlet.“

Potom se ještě zamyslel a řekl: „Ale ty, Lavrentiji piš, možná že nastoupí i naše doba, kdy se naše slovo stane jen naším slovem a stát se bez nás dokáže obejít. My přece nepracujeme kvůli tomu, aby nás potom nazvali génii, ale aby se celé Rusko stalo pro všechny génie rodným domem. Skutečný génius bude vždy pro socialismus, tak to bylo vždy i před tisícem let.“

Chtěl bych žít ještě aspoň 20 let (29. března bylo L.P. Berijovi pouhých 54 let – S.K.). Vždyť čert ví, co ještě za těch 20 dokážeme udělat!

S válkou se k nám už nikdo nikdy nevetře, stačilo to, už jsme si své vybojovali. A jaké jsou před námi perspektivy! Jaká nová pokolení vyrůstají! Válka odejmula Sovětské Moci milióny přívrženců, ale už vyrůstají nové milióny. Za války bylo těm chlapcům 10 nebo 12 let, sotva je to olízlo, a teď už vycházejí nebo vyšli z vysokých škol, vyrábějí rakety a sní o cestě na Měsíc. A poletí, a my to ještě uvidíme a něco pro to uděláme. S takovými chlapci je možné dosáhnout všeho, když je budeme správně řídit. Já teď pracuji s těmi nejzdatnějšími kluky, fyziky, inženýry, staviteli.

Šťastní lidé, ještě tak pět let a budou žít a smát se jako děti, a proč také ne. Mír jsme jim zajistili a ještě ho upevníme, stavíme hodně a budeme stavět ještě víc, lidé získávají vzdělání, pracovní den jim zkrátíme, vybudujeme stadióny, divadla, nová letoviška, pracuj, odpočívej, rozvíjej se.

Mluvíme o budování komunismu a ve světě jsou dva tábory, jak ještě dlouho tu budou ty dva tábory? Kapitalismus tu myslím bude až do té doby, dokud socialismus nebude materiálně bohatší.

Kulturně jsme je už teď předstihli, náš lid se za třicet let Sovětské Moci velice rozvinul, to je něco, oč se oni nestarají a my naopak ano, čím je vzdělání lidí vyšší tím lépe. Z hlediska kultury jsme vepředu my a úroveň života je na tom zase lépe imperialistický blok. To je pochopitelné, především Amerika na válce zbohatla, v Evropě toho moc zničeno nebylo a už tam svoji ekonomiku rozvíjejí několik století, kromě toho vysávají velké zdroje z koloniálních a závislých států. My musíme pozvednout materiální úroveň díky uvědomělému přístupu k práci a aplikací vědy. Teď v té věci děláme kolosální pokroky, musíme to dál rozvíjet a potom budeme moci vybudovat komunismus ne jen slovně ale ve skutečném životě.

Soudruh Stalin si vytyčil velký úkol dosáhnout pětihodinového pracovního dne. Dokážeme-li to, bude to velký přelom. V devět nastoupíte do práce a už ve dvě hodiny skončíte, bez přestávky. Naobědváte se a máte volno. Už jenom tím kapitalismus doběhneme, protože oni si to dovolit nemohou, oni potřebují svůj zisk a jejich dělníci – a jak to, že Rusové mohou pracovat jen pět hodin a žít si dobře? My také chceme socialismus a Sovětskou Moc, my také chceme žít jako lidé. A to bude mírový nástup komunismu.

Komunismus je možný, bude-li v životě stoupat počet komunistů ne ze strachu, ne kvůli prémie, ale díky svědomí, takových, které baví pracovat a žít, kteří umí zabrat v práci, ale také odpočívat, jenže ne na tancovačkách, ale oduševněle, aby se dál rozvíjeli.

Sportovat musí zcela určitě všichni, a bude-li pracovní den pětihodinový, času bude dost, učit se člověk bude muset celý život. Jak uběhne 10 let, opět se na pár měsíců posad' do školní lavice, připomeň si dějiny, zeměpis. A umíš-li to, udělej zkoušku a máš dva měsíce volno. Nevzdělanci jsou nám k ničemu, potřebujeme, aby všichni byli komunisty, a jakýpak jsi komunist, když nic neumíš a ve čtyřiceti letech se chytáš za srdce? To my jsme neměli čas, a ty ho máš, tak se rozvíjej, drahý, to Sovětská Moc ti ho dala, tak ho využij a sám ji upevňuj.

A tak v celém světě.

<http://leva-net.webnode.cz/products/l-p-berija-zit-by-jeste-20-let-osobni-deniky-beriji-cast-2-dokonceni/>